

Список використаних джерел:

1. Квіцинська М. Туристичний бізнес під час коронавірусу: перспективи порятунку. Газета «День» №111-112, (2020). <https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/turystychnyy-biznes-pid-chas-koronavirusu>
2. Gössling, S. , Scott, D. , & Hall, C. M. (2020). Pandemics, tourism and global change: A rapid assessment of COVID-19. *Journal of Sustainable Tourism* , 1–20. <https://doi.org/10.1080/09669582.2020.1758708>
3. Gursoy, D. , Chi, C. G. , & Chi, O. H. (2020). COVID-19 Study 2 Report: Restaurant and Hotel Industry: Restaurant and hotel customers' sentiment analysis. *Would they come back? If they would, WHEN?* (Report No. 2), Carson College of Business, Washington State University.

УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ В КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Шапар К. В., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Комунальне господарство – це сфера, головною метою якої є організація гідного рівня добробуту споживачів комунальних послуг та організація відповідних умов для належного функціонування міст, надання якісних послуг. Усі комунальні підприємства мають дуже складні технології, свої виробничі потужності, які являють собою об'єкти соціального значення.

Дебіторська заборгованість впливає на багато систем підприємств, у тому числі й на комунальних підприємствах. Найбільший вплив вона має на фінансовий стан. Якщо казати про фінансовий стан комунальних підприємств в Україні, то це комплексний показник діяльності. Низький рівень платоспроможності населення і користувачів комунальних послуг веде до збільшення дебіторської заборгованості, що, в свою чергу, впливає на збільшення кредиторської заборгованості, гальмує роботу комунальних підприємств через брак коштів та знижує їх інвестиційну привабливість.

Дебіторська заборгованість також виникає через критичний стан, в якому перебувають комунальні підприємства на Україні. Такий стан спричинений недостатнім фінансуванням з боку держави, тому зростають борги підприємств цієї галузі, також зростають тарифи комунальних послуг, які не відповідають своїй якості.

Головною метою обліково-аналітичного забезпечення управління дебіторською заборгованістю на комунальних підприємствах є її зменшення, збільшення надходжень грошових коштів і підвищення рівня ліквідності дебіторської заборгованості. Виходячи з цього, можна сказати, що це питання повинно бути під пильним наглядом керівника підприємства.

Для того, щоб управління дебіторською заборгованістю стало більш ефективним, необхідно створити відповідні відділи, які будуть відповідати за дебіторів. Також, провести аналіз термінів виникнення дебіторської заборгованості, самих дебіторів (їх платоспроможність, джерела фінансування,

взаємовідносини з іншими підприємствами). Ще одним методом покращення управління дебіторською заборгованістю на комунальних підприємствах є розробка плану класифікації боржників за певними критеріями та визначення методів роботи в кожній групі.

Для того, щоб стимулювати споживачів комунальних послуг до економного використання електроенергії, води, газу та доцільне використання коштів з бюджету, можна впровадити мінімальні норми споживання з мінімальними тарифами, а також наявність пільг і субсидій.

Також гарною ідеєю було б встановлення за рахунок комунальних підприємств лічильників як для власників квартир, так і приватного сектору, які будуть універсальними та зручними у використанні для обох сторін. Зручними в якому сенсі? Такі лічильники дадуть змогу робити вчасний та достовірний облік використання комунальних послуг та споживачі зможуть слідкувати за вже використаними ресурсами.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПАРТИСИПАТИВНОГО БЮДЖЕТУ В ДІЯЛЬНОСТІ ОТГ

Шаповал Г. М., канд. екон. наук, доцент Чех Н. О., канд. екон. наук, ст. викладач Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Метою зусиль органів місцевої влади та держави в цілому є підвищення якості життя громадян шляхом планування та розробки відповідних програм і бюджетів. Отже, бюджет – це не просто фінансова звітність органів влади. Він відображає намір органів управління витратити наявні ресурси на розвиток суспільства. Це впливає майже на всі сектори економіки та населення. Бюджет також є важливим інструментом, за допомогою якого уряд бере на себе багато зобов'язань через річні та п'яти-річні плани, які перекладаються на фінансові показники. Моніторинг пріоритетів державного бюджету з боку громадянського суспільства дозволить громадянам притягнути державу до відповідальності.

Участь громадян у бюджетуванні – це новий спосіб управління, який об'єднує багато зацікавлених сторін із державними органами для участі у прийнятті бюджетних рішень у мережевому середовищі сучасного державного управління. Вчені відзначають потенціал участі громадян у поєднанні з добре розвиненими державними інституціями для подолання демократичних дефіцитів шляхом реалізації всеохоплюючих, рівноправних процесів прийняття рішень всередині органів управління.

Загалом, тема Бюджету участі переплітається з дискурсами про демократію та управління за участю, дорадчу демократію, модернізацію державного сектору та реформу державного управління. Усі дискусії з питань партисипативного бюджету сходяться у твердженні, що бюджет участі може